

Nýggir haldarar
eiga at tekna seg
á posthúsinum.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

NR. 35.

LEYGARDAGIN
8. MAI 1963

36. ÁRG.

Vit fáa nú meiri toll og meiri skatt

INNFLUTNINGSTOLLURIN 5 %, SKATTALÆKKINGIN 10 %

Mánakvöldið legði Hákon Djurhuus, lögmaður, fram uppskot á lögtingi, sum í fyrstu syftu niðar ímóti at taka ymisk gjöld frá Lønningargrunninum og í aðru syftu hækka tollin og skattin.

Innflutningsgjaldið hækkað nú til 5 %, og skatturin til landskassan veksur við 10 % fyri skattleggjandi inntøkur, ið fara upp um 30.000 krónur.

»ÚT KEMUR NÚ INNISPUNNIÐ TÖGV.....«

..... og út kemur nú innispunnið tögv. Avgjöldini, sum nú verða tikið av eru við øðrum orðum sagt bert umplaserandi, istaðin fyri skal nú arbeidsmaðurin og fiskimaðurin, serliga hann við tí tunga húsinum gjalda meira fyri at kalla alt, fyri at nýta málberingina hjá »14. Sept.« og »Dagblaðnum«.

Tað kann vera vert at triva í skringina hjá hesum blóðum undan setanina av hesum landstýrinum. Tá var iðliga skrivað um hægri toll og hægri skatt, — og nú fáa vit so liðandi at føla henda kærleika teirra, júst hægri toll og hægri skatt.

YMISK ERU ENDAMÁLINI

Fráfarna landstýri setti sær beinan vegin, tað kom til, fyri at gera nakað munandi at bøta um lívikorini hjá fólkinum.

Tá varð fyrst lagt til brots fyri betri veitingum til fólkið: Fólkapensjón og nógvar aðrar týðandi sosialar lógir, betri lonarkor, lekk

ing av skatti fyri lægstu inntøkurnar og barnatískot.

Her aftrat uppbygging av øllum vinnulivinum. Ein uppbygging, sum stóðugt vaks, og sum stóðugt gav fólki okkara betri og betri arbeids- og livilíkindi.

MEN NÚ ER UMVENT Í HOLUNI

Tað man vera fáur, sum er so bláoygdur, at hann ikki týðuliga dugir at siggia munin.

Nú verður fyrst lagt doyðin á at hækka tollin og skattin, tarna útbyggingini og tarna øllum lónarlígunum batum.

Jú, ólik eru landstýri: nú, hetta og hitt fyrra.

Hetta var so tað, sum fiskimannavinurin Erlendur Patursson higartil hevur spennið.

Og hetta er bert byrjanin — og uttan nakra yvirtøku.

Hvat hava vit í væntu?

„Dagblaðsins“ ósannindi

Týsdagin 30. apríl skrivar »Dagblaðið« grein við yvirkriftini: »Sosialurin hevur grova og ósanna skrivning fyrir um fiskivinnuna«. Men í somu grein fer »Dagblaðið« fram við grovum ósannindum og fortelur, at tær skilabøtur, sum javnaðarmenn tæla fiskiflotanum, muna so lítið, at 4 av hvørjum 10 skipum verða at fara undir hamarin, sjálvt um tey fáa tann stuðul, sum javnaðarmenn hava framsett uppskot um at veita fiskiflotanum. Hetta hevur þúrt einki við veruleikan at gera. Sakin er tann, at landstýrið hevði sett uppskot fram, sum vit lovaðu at stýja, men vit sögdu, at tey munaðu ov lítið, og at vit tí vildu koma við uppskoti, sum saman við landstýrisins uppskoti skuldi kunna veita so munandi stuðul, at flest øll, og helst øll, skip skulu sleppa undan at fara á húsang.

I uppskoti okkara er § 2 soljóðandi »Umframt tær í § 1 nevndu vorur hevur handilsskipanir røtt til at taka einkarinnflytan av øðrum vorum«.

Okkara uppskot er nú í nevnd, og so ber væl til beinanvegin at nevna mangar aðrar vorur, sum verða at leggja undir landsins innflytan og harvið fáa munandi fleiri inntøkur, og at nýta tær ella so

mikið, sum tørvur er á til stuðul fyrri skipafloftan. Javnaðarmenn eru fúsir at ganga hesa leið, og tað eigur »Dagblaðið« at vita. Men kortini setur »Dagblaðið« myndina rangvissa fram: tá gamal óvandi er torførur at leggja av.

Neyðar lesarar »Dagblaðsins«, sum ferð aftaná ferð fáa slíkan lestur, sum onki hópi er í.

At enda skal eg siga, at tær, sum avtøkt landshandilin, hava størstu skuldina fyrri, at skipini ikki bera seg.

Hin privatkapitalistiska solan av fiski og innflytan av vorum livgar yvirklassan og mersygur fiskiteinn og skipaigarar. Teir flokkar, sum verja privatinnflytan og privata fiskiutflytan eru smámannsins figgindar. At fátæk fólk seta kross fyrri slíkum politikkarum kemur einans av tí, at »Dagblaðið« og onnur kapitalistablað — og eisini kapitalistarándasveinar — hava dugað at blinda ta fátæku fjøldina. Men nú verður órðvisi: tí nú siggia fiskimenn og arbeidsfólk, at tey eru villileidd av yvirklassanum, og at tað sokallaða »sjálfstýrislandstýrið« einans er eitt yvirklassa afturhaldsstýri undir falskari masku.

J. H. Danbjørg.

Danskir gestir í Sjótleikarhúsinum

Tann, ið var so heppin at vera í Sjótleikarhúsinum mánakvöldið ella í gjárkvöldið, fekk eina hugna ligu og kuttliga lotu við frálíkum harmonikaspeili, sang, og meinalysum skemti, ið er so eyðkent fyri danir.

Harmonikaspælari Richards er ein sannur meistari við sinum frálíka instrumenti; tað er flog yvir spæll hansara, ið ger ein lættan í huga, so at vit beinan vegin taka við sjótleikaranum Ib Mossin og hansara lagi til at gera tað stuttligt við sang og skemtisøgum sum

Skrivað verður um

EINAR GERHARDSEN,
norski staðsminjastari,

skrivar Leygardagsblaðnum greina gerð — NORDEN EFTER BRUDET I BRUSSEL — har hann viðgerð stóðu Norðurlanda aftaná samráðingarsliðið í Brussel, tað ikki eydnaðist at koma til nakað úrslit um upptøku av Bretlandi og harvið eisini Danmark og Noreg sum Emir í Felagsmarknaðinum.

Ud; hóast onkur kundur verði betri vald; Holger Fjellesanger hava vit høyrð bæði í danska útvarpinum, og eisini hevur hann verið her fyrri

nokrum árum síðani, so at vit væntaðu nóg, og fingi vit tað eisini. Hann er sangarin, ið er forur fyrri at fáa allar áhoyvarar í sangstemning, og ið beinleiðis dragur øll við sær í eina sanna ótmáda sanggleði.

Lamskotin

Loysingarstóðan og afturhaldslýndið, tvinnad saman í ein strong, verður at leggja alt lamið.

Sjálfstýrislandstýrið varð til undir herropinum at taka sjálfstýrið og kasta av sær øll bond, ið binda og draga saman við Danmark.

Flokkarnir viðgingu, at stóða undir í heimapolitikki rímaði ikki saman.

Men tað gjørdi ella fór at vera harvið, sögdu teir. Teir vóru samdir um at taka sjálfstýri. Heimasurningarnir kundu so biða, meðan sjálfstýrissurningurin varð loystur.

Hetta varð so drigið upp á trád av Erlendi Paturssoni í eini stevnutala beint aftaná, at landstýrið var sett.

Sjálfstýrið ella loysingin var á odda.

Og henda tala stendur enn órødd sum program- ella stevnutala sitandi í landstýrisins.

Tjóðveldisins tala ígjøgnum árin at danski peningurin annaðhvørt talan var um stuðning ella lán, var okkum foroyingum til skaða, henda tala var undirstrikað í ikki bara hesi pragmatiska sjálfstýrislandstýrisins, men eisini í talum Erlends Paturssonar og tjóðveldismanna, eins og í talum sjálfstýrismanna seinri undir orðaskiftinum um figgarlógina.

Ein kuld' ein trekleiki, beinleiðis afturhald at leggja saman við donskum kreftum at loysa teir stóru, áleikandi spurningar hevur merkt arbeidd hjá sitandi landstýri. Tað kenst fólki líkasum nagatødn er komið á á øllum okkum. Ein merkir bara livið, sum var skapt ella kyknað av seinasta landstýrisins ávum. Her kunnu vit nevna teir stóru sjúkrarhúsarbeiðini og hin liðugt fyrirleikaða statsjúkrarhúsbyggingin, læraraskúlin

húsbyggingin, mál sum seinasta landstýrið fekk liv afur í, fult fyrirleikað til arbeiðs og lutvís byrjað.

Men annars ráðloysi og nagatødn yvir alla linjuna. Og deyðingahondin stingur seg óhugnaliga undan í »Dimmum« allar tær mongu tvingslólurnar.

Tað er eitt ið loysingarstóðin at koma út alt samarbeiði við danir, at bróta allar brýr og kvetta søndini so við og við við teir.

Men hetta ber við sær, at Føroya leiggja sum lamskotnar og verða meir og meir í hvorum at koma at leggja sum lamskotnar, merktar av ráðloysi og dáðloysi.

Hetta ráðloysi og dáðloysi verður at merkjast harðari og harðari í hvorum, sum tíðin liður, tí tað sýnist sum, at fólkafløkkurin, hó-

Verða teir at geva uppat

A øðrum sinni kom nú mána-

dagin flogfarið hjá Bjørnfly til Vágarnar við postin.

Men litil var posturin, teir fingi at flyta, og norðmenn siga bart út, at fáa teir ikki meira post at flyta enn teir higartil hava havt, so er einki annað at gera, enn at geva upp at.

Men er tað danskur postur, teir rokna við at flyta, so hava teir valt ein heilt skeivar dag til flog-

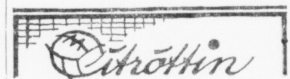
ferðina, tí Tjaldur er tá farið til Føroya við 6 daga posti, so flog-

farið fær bert ein dags post.

NYTT TINGMAL

Krossmessudagur legði Jakup Lindensson fram á ting nýtt mál, ið hann nevni: skúlatannlæknar.

Alagti verður landsstýrinum at skunda undir, at skúlatannlæknar verða settir í hvorum kommunu- læknaðomi í Føroyum, tó so at tannlæknar verða settir í Klaksvík og á Skalfjörðinum í seinasta lag áðrenn ólavsoku 1964.

— Leygardagin og sunnudagin voru HB og B 36 norðri í Klaksvík og leiktu móti KI, HB spældi javnleik móti KI, 1—1, meðan B36 tapti við 1 máli móti 3. Hetta voru 1-liðini. 2-liðsleikarnar vann KI.

ast hann hevur svøgt loysingatalu og stevnu tjóðveldisflokksins, iðki torir at taka sjálfstýrið, loysingina

»Eingin yvirtøka« röpa nú summir í sjálfstýrissangonguni.

Babylon ella Orskapur.

Fólkð skelvir veingjartóð — lamskotid.

Børnini fáa ikki tenn sínar røktar — kommunurnar sviku!

Tað verður so mangan tikið til, at vit í hesum og hasum eru eftirbátar. Nakað er í hesum tosi, — Mangan er tað ikki av tí, at vit ikki kundu verið fremri; heldur er tað viljín, ið trýtur.

Tað er bart sagt óverdugt, sum skilið er á tannrøktinum. Tæð er ikki skjøgg, at tú ikki kundi koma til tannlækna. Teir trøa í stórum tali, Meginnpartur'n av okkara unga fólki sleppur ikki at røkja tenn sínar; tað er til skaða fyrri heilsuna og óverdugt fyrri myndugleikarnar.

IKKI LØGTINGIÐ

— MEN KOMMUNURNAR

Allar kommunur í Føroyum hava atstoður at fáa sær tannlæknastovur. Men bert hendingar kommunur hevur tikið við hesum tilbúð: Sørvágur og Vágur — umframt Havnin.

Ein undrast á, at einki hendir á hesum øki. Verður talað um kostnaða fyrri kommunurnar, so skuldi e'n hugsað, at ein tannlækni er ein goð skattaíntøka fyrri eina kommunu. Tað sigst, at teir tæna ovurhonds nóg. Men hetta eigur tó ikki at vera avgerandi. Okkara samfelag kann ikki vera tænt við slíkt.

Úti um bývdarnar er tað ikki gjørligt hjá ungdomi og børnum at røkja tenn sínar. Hetta er tann syrgiligi samleiðin.

Okkara goðu læknar tala ofta um ta goðu heilsutøðu, sum er í Føroyum, t. d. hvøra øll hetta á nýrinum. Síðan mæla teir fólki til at koma til hesa og hasa vaksnasjón. Men tá talan er um tannrøkt, tá ber ikki til at mæla fólki til at fara til tannlækna. Tey sleppa ikki.

— Her er neyðugt at taka annað skinn um bak.